

Силабус курсу «ПРАКТИКУМ ЧИТАННЯ З АРКУШУ»

**Освітній ступінь “Бакалавр”
Спеціальність 025 “Музичне мистецтво”
Освітньо-професійна програма
“Інструментальне виконавство (за видами)”
Роки навчання: II
Семестри: III, IV
Кількість кредитів: 4
Мова викладання: українська**

Керівник курсу ОК 27 «Практикум читання з аркушу»

Цепух Ірина Олександрівна

викладач-методист кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)», викладач вищої кваліфікаційної категорії
голова ПЦК «Фортепіано та концертмейстерство».

Контактна інформація: Irina9009@gmail.com

Прореквізити та постреквізити дисципліни

- **Прореквізити дисципліни:**

ОК 10 Теорія музики, ОК 11 Сольфеджіо, ОК 12 Гармонія,
ОК 18 Фах (фортепіано)

- **Постреквізити дисципліни:** ОК 21 Методика викладання фахових дисциплін (фортепіано), ОК 22 Методика і практика роботи з ансамблем, ОК 23 Методико-виконавський аналіз педрепертуару, ОК 25 концертмейстерський клас, ОК 26 Камерний ансамбль, ОК 31 Педагогічна практика, ОК 32 Концертно-виконавська практика.

Призначення дисципліни

Дисципліна «Практикум читання з аркушу» належить до циклу дисциплін фахової спеціальної підготовки й призначена прищепити

навички практичного оволодіння технікою читання з аркушу творів різного ступеню складності, що передбачає:

- розвиток тісної взаємодії зору, слуху, моторики виконавця, за активної участі його волі, пам'яті, інтуїції та творчої уяви;
- освоєння навиків читання з аркушу різноманітної фактури;
- робота над виразністю виконання невідомого твору «тут і зараз» за методом STARS

• вивчення техніки швидкого транспонування та виконання музичного твору в іншій тональності;

• вивчення основ техніки читання з аркушу нот та акордів літерними позначеннями;

• оволодіння основами графічного сприйняття нотного тексту;

• освоєння навичку акомпанування на слух акордовою та арпеджованою фактурою

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Практикум читання з аркушу» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ЗК 2,4,7,8,11,12. СК 1,4,6,11,12,13.

- **ЗК2** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- **ЗК4** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

- **ЗК7** Здатність бути критичним та самокритичним.

- **ЗК8** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- **ЗК11** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

- **ЗК12** Здатність працювати автономно.

- **СК1** Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

-**СК4** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та

практикою музичного мистецтва.

-**СК6** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

- **СК11** Здатність оперувати професійною термінологією.

-**СК12** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та

застосовувати її в процесі практичної діяльності.

-**СК13** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Мета навчальної дисципліни – сформувати навик осмисленого виконання студентом невідомого твору, в темпі та характері, що найбільш відповідає жанру та задуму композитора, без попереднього фрагментарного ознайомлення з текстом даної композиції, а також оволодіння студентом основами техніки гри на слух, транспонування, опанування яких, є запорукою успішного виховання майбутніх, високопрофесійних викладачів мистецьких шкіл з фортепіано та кваліфікованих концертмейстерів.

Зміст і структура курсу

ТЕМА	Кількість годин			Заочна форма		
	Денна форма			Заочна форма		
	всього	індивідуальні	самостійні	всього	індивідуальні	самостійні
II рік навчання						
МОДУЛЬ 1.						

Тема 1 Основи читання з аркушу. Робота над злиттям елементів бачу-чую- граю в навик. Розвиток тісної взаємодії зору, слуху, моторики	15	8	7	15	2	12
Тема 2 Ритм, метр та внутрішня ритмічна пульсація. Формування навичку швидкого читання ритмічних малюнків з рахуванням вголос.	15	8	7	15	2	13
Тема 3 Специфіка читання з аркушу в різних тональностях. Основи читання з аркушу в різних тональностях.	15	8	7	15	2	13
Тема 4 Освоєння навичок читання з аркушу різноманітної фактури Формування навичку читання з аркушу нескладних п'єс .	15	8	7	15	3	13
Разом:	60	32	28	60	9	51
МОДУЛЬ 2.						
Тема 1 Основи техніки гри на слух. Формування навичку аналізувати почуту мелодію та підбирати її на слух.	15	8	7	15	2	12
Тема 2 Опанування навичку читання з аркушу в різних ключах. Формування навичку читання за аркушу в різних ключах одночасно обома руками.	15	8	7	15	2	13
Тема 3 Аналіз закономірностей музичної мови композиційної структури. Освоєння навичку читання тексту очима, та «програвання» внутрішнім голосом без використання інструменту; концентрація уваги	15	8	7	15	2	13
Тема 4 Транспонування музичних творів. Вивчення техніки швидкого транспонування та гри в іншій тональності.	15	8	7	15	3	13
Разом:	60	32	28	60	9	51
	денне			заочне		
Загальний обсяг годин:	120	64	56	120	18	102

**Політика навчальної
дисципліни**

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: іспит (залік), виконання сольної програми у формі концертного виступу. Формами контролю знань студентів є поточний; підсумковий модульний; семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Політика оцінювання:

Максимальна кількість балів з дисципліни «Практикум читання з аркушу» за семестр – 100 балів.

Поточний контроль проводиться кожні 3 уроки впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів¹. За кожен тему студент може бути оціненим 3 рази.

Максимальний бал поточного контролю становить 65 балів².

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За пропуск занять без поважної причини або непідготовлені домашні завдання кількість балів знижується.

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання.

¹ Дивитись таблицю «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою». Робоча програма ОК 27 «Практикум читання з аркушу».

² Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово». Робоча програма ОК 27 «Практикум читання з аркушу».

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань та практичних вмінь студентів читання з аркушу двох запропонованих невідомих, технічно не складних творів для фортепіано.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Підсумковий модульний контроль оцінюється від 1-35 балів³:

Політика перескладання. Перескладання змістовного модуля здійснюється за бажанням студента один раз за курс вивчення дисципліни з дозволу керівника курсу та дозволу навчальної частини за наявності поважних причин.

Оцінюється як підсумковий контроль. Загальний підсумок за семестр при перескладанні визначається шляхом додавання балів за поточний контроль та балів за перескладання.

Політика відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За прогул або непідготовлені домашні завдання кількість балів знижується⁴.

Рекомендована література

1. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано) : навчально-методичний посібник. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. 100 с.

3 Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти по семестрово». Робоча програма ОК 27 «Практикум читання з аркушу».

4 Дивитись таблицю «Підсумковий модульний контроль від 1-35 балів». Робоча програма ОК 27 «Практикум читання з аркушу».

2. Жигінас Т. В. Методичні засади підготовки майбутніх вчителів музики до концертно-освітньої діяльності серед дітей та юнацтва: дис. канд. пед. наук: 13.00.02. К, 2007. 220 с.
3. Некрасов Ю. Комплексне навчання гри на фортепіано : Навч.-метод. посіб. Одеса: АстроПринт, 2000. 148 с.
4. Польська І. Проблеми жанрової типології фортепіанного виконавства. Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 171-180.
5. Рябуха Н. Звуковий образ світу: онто-сонологічне дослідження фортепіанного мистецтва ХХ - початку ХХІ ст. Харків : Бровін О. В. [вид.], 2016. 334 с.
6. Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки : метод. посіб. Тернопіль : СМП «АСТОН», 2000. 68 с.
7. Смородський В.І. Розвиток стильового слуху учнів на основі жанрового підходу. Науковий часопис Національного педагогічного ун-ту імені М.П.Драгоманова. Серія No 14: Теорія і методика мистецької освіти: зб. наук. праць. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. Вип. 17 (22). С. 129-132.
8. Фоміна Т. М. Стильові принципи фортепіанного виконання і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації. Одеса: Астропринт, 2014. 136 с.
9. Чернявська М. С. Муціо Клементі: "Прогрес фортепіано - імітація оркестру...". Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 149-159.

Інформаційні ресурси:

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І.

Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

<http://www.pisni.org.ua> – веб-сайт “Українські народні пісні” містить зібрання колекції найкращих українських пісень від найдавніших часів до сьогодення, а також інформацію про їх авторів та виконавців.

<https://parafia.org.ua/mediateka/kompozytory> – українська музика мр3-файл. Пошук відбувається за прізвищами українських композиторів.

<https://ivankomusic.com/> Сайт українського композитора О.Іванька.

<http://ukrnotes.in.ua/kosenko.php>